

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอน ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ ที่มีเพศและตำแหน่งแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่นำไปสู่การพัฒนาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานต้นสังกัด ใช้เพื่อพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง โดยผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบซีป (CIPP model) ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ในด้านบริบทของสถานศึกษา ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมกับได้ขอความร่วมมือเพื่อนครูช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในบางส่วน โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงกระบวนการเก็บข้อมูลให้กับเพื่อนครูอย่างเป็นระบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยใช้ t-test
4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านบริบท ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยสูงสุด คือ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยสูงสุด คือ คุณลักษณะของนักเรียน รองลงมาคือ สื่อการเรียนรู้

1.3 ด้านกระบวนการ ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

1.4 ด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอนด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ จำแนกตามเพศและตำแหน่ง โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกระบวนการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้นไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทั้งด้านกระบวนการและด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ ส่วนด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ มีข้อเสนอแนะว่าครูผู้สอนควรยึดหลักตามแนวหลักสูตรสถานศึกษา และในการจัดสรรงบประมาณ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดอบรมครูในการพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เมื่อสิ้นปีการศึกษาควรได้รับการประเมินการใช้หลักสูตร

3.1.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนระดับปฐมวัย พบว่า ก่อนดำเนินการใช้หลักสูตรควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรให้มีความเข้าใจตรงกัน ในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม และเมื่อใช้หลักสูตรแล้วควรมีการปรับปรุงหลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

3.2 การดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.2.1 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีข้อเสนอแนะ คือ เมื่อสิ้นปีการศึกษาควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การวัดประเมินผลควรใช้วิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 ข้อเสนอแนะของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีข้อเสนอแนะว่า หลังจากนำหลักสูตรไปใช้แล้วควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเข้าสอนในระดับปฐมวัย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร

3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.3.1 ปัญหาและอุปสรรคของผู้บริหาร ในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีความคิดเห็นว่าขาดแคลนครูที่จบในสาขาการศึกษาปฐมวัย ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษาหลักสูตรให้มีความรู้ความเข้าใจ โรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร หน่วยงานต้นสังกัดควรบรรจุครูที่จบในสาขาการศึกษาปฐมวัยให้กับโรงเรียนทุกโรงเรียน

3.3.2 ปัญหาและอุปสรรคของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยไม่ได้จบในสาขาการศึกษาปฐมวัย และในการใช้หลักสูตรผู้บริหาร ควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง ในด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกขวัญ ประทุมพรรณ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่าในการบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านต่างๆ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร มีการวางแผนการใช้หลักสูตรก่อนนำไปใช้ จึงทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปด้วยดี ส่วนด้านกระบวนการและผลการปฏิบัติตามกระบวนการโดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ ผลเต็ม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 พบว่า ผู้ปกครองเด็กมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในระดับมากทุกด้าน เช่น ด้านการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อม ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตร แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับดี

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการปฏิบัติตามกระบวนการ ซึ่งจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจ

เนื่องจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการอบรมสัมมนาในการจัดทำหลักสูตร ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ จึงส่งผลต่อการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกระบวนการของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนได้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรร่วมกัน และเมื่อมีปัญหา ก็ได้ร่วมกันแก้ปัญหาาร่วมกัน จึงทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีทุกรายการ

3. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย

3.1 ด้านการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารมีข้อเสนอแนะว่า ครูผู้สอนควรเขียนแผนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่าในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

3.2 การแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีข้อเสนอแนะว่า เมื่อสิ้นปีการศึกษาควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ขาดแคลนครูผู้สอนที่จบในสาขาการศึกษาปฐมวัย ส่วนครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบจากการวิจัย การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.1 ผลที่ได้รับจากการวิจัย เขตพื้นที่การศึกษาควรมีการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างทั่วถึง
 - 1.2 เขตพื้นที่การศึกษาควรจัดอบรมครู ผู้บริหารเพื่อปรับปรุงหลักสูตร
2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา
 - 2.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้สถานศึกษาควรชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรให้ตรงกัน
 - 2.2 ผู้บริหารควรติดตาม กำกับ ดูแล และนิเทศการใช้หลักสูตร
 - 2.3 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เพราะเป็นพื้นฐานของชั้นต่อไป
3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย
 - 3.1 ครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจก่อนนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.2 เมื่อดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้ว ครูผู้สอนควรบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นเสนอผู้บริหารเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 4.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
 - 4.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย